C/2025/6668

11.12.2025

Publikacja wniosku o rejestrację nazwy zgodnie z art. 15 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143

(C/2025/6668)

W następstwie niniejszej publikacji organy państwa członkowskiego lub państwa trzeciego lub osoba fizyczna lub prawna mająca uzasadniony interes oraz mająca siedzibę lub miejsce pobytu w państwie trzecim mogą, zgodnie z art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 ([1]), wnieść sprzeciw do Komisji w terminie trzech miesięcy od daty niniejszej publikacji.

JEDNOLITY DOKUMENT

Nazwy pochodzenia i oznaczenia geograficzne produktów rolnych

„Sapin de Noël du Morvan”

Nr UE: PGI-FR-03379 – 16.12.2024

1. **Nazwa lub nazwy**

„Sapin de Noël du Morvan”

2. **Rodzaj oznaczenia geograficznego**

ChNP ☐ ChOG ☒

3. **Państwo, do którego należy wyznaczony obszar geograficzny**

Francja

4. **Opis produktu rolnego**

4.1. *Klasyfikacja produktu rolnego zgodnie z pozycją i kodem Nomenklatury scalonej, określona w art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1143*

06 – DRZEWA ŻYWE I POZOSTAŁE ROŚLINY; BULWY, KORZENIE I PODOBNE; KWIATY CIĘTE I LIŚCIE OZDOBNE

0604 – Liście, gałęzie i pozostałe części roślin, bez kwiatów lub pąków kwiatowych, oraz trawy, mchy i porosty, odpowiednie na bukiety lub do celów zdobniczych, świeże, suszone, barwione, bielone, impregnowane lub w inny sposób przygotowane

4.2. *Opis produktu rolnego, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa*

„Sapin de Noël du Morvan” jest ozdobnym drzewem, ciętym lub doniczkowym, tradycyjnie używanym do dekoracji domów konsumentów w okresie Bożego Narodzenia.

„Sapin de Noël du Morvan” oferuje się jako drzewo cięte lub doniczkowe. Pochodzi od następujących gatunków:

— *Abies nordmanniana* (jodła kaukaska)

— *Abies procera (syn. nobilis)* (jodła szlachetna)

— *Picea abies* (świerk pospolity).

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012 (Dz.U. L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

„Sapin de Noël du Morvan” spełnia następujące kryteria estetyczne:

— zrównoważona i symetryczna budowa;

— regularne i gęste gałęzie;

— igliwie o „ciemnozielonej” barwie w przypadku świerka i jodły kaukaskiej oraz „niebieskozielonej” w przypadku jodły szlachetnej;

— dobry poziom świeżości wynikający z późnej wycinki lub późnego wyrwania.

Drzewo osiąga wysokość od 40 cm do 15 m w przypadku choinek ciętych i od 60 cm do 2 m w przypadku choinek doniczkowych.

Drzew nie wolno sadzić w blokach glebowych, pokrywać sztucznym śniegiem, szronem lub lodem ani poddawać działaniu barwnika.

Definicja kryteriów estetycznych

„Sapin de Noël du Morvan” o wysokości od 40 cm do 3 m ma następujące cechy:

Kryteria	Wartość docelowa
Barwa	Jednolita na całym drzewie
Kształt	Stosunek szerokości do wysokości między 0,5 a 1
Gęstość	Okółki gałęzi i międzywęźla muszą być równomiernie rozmieszczone na całej wysokości drzewa i być wystarczająco liczne, aby zapewnić dobrą gęstość.
Pień	Pojedynczy pień w środku drzewa
Przewodnik	Prosty przewodnik [część górna], chociaż może być zakrzywiony lub zniekształcony, o ile odchylenie nie przekracza 20° w stosunku do pionu. Długość mieści się w przedziale od równej długości gałęzi najwyższego okółka do dwukrotności tej długości.
Symetria	Zasadniczo symetryczny wygląd z gałęziami rozmieszczonymi wokół pnia Co najmniej 4 gałęzie o tej samej długości w każdym okółku, chyba że liczba gałęzi pośrednich daje ten sam efekt [wizualny]

„Sapin de Noël du Morvan” o wysokości od powyżej 3 metrów do 15 metrów ma następujące cechy:

Kryteria	Wartość docelowa
Barwa	Jednolita na całym drzewie
Kształt	Stosunek szerokości do wysokości między 0,4 a 0,9
Gęstość	Okółki gałęzi i międzywęźla muszą być równomiernie rozmieszczone na całej wysokości drzewa i być wystarczająco liczne, aby zapewnić dobrą gęstość.
Pień	Pojedynczy pień w środku drzewa
Symetria	Zasadniczo symetryczny wygląd z gałęziami rozmieszczonymi wokół pnia

Drzewo „Sapin de Noël du Morvan” może mieć niewielkie uszkodzenie w jednym miejscu i pojedynczą niewielką wadę.

Poniżej przedstawiono uszkodzenia i wady sklasyfikowane jako poważne lub niewielkie.

„Sapin de Noël du Morvan" o wysokości od 40 cm do 3 m.

Kryteria	Wady/uszkodzenia	Poważne/niewielkie
Gałęzie pokryte porostem lub mchem	Uszkodzenie	Niewielkie
Igliwie rozmieszone nieregularnie	Uszkodzenie	Niewielkie
Niektóre gałęzie są połamane lub martwe	Uszkodzenie	Poważne
Ślady glonów lub obecność drobnych uszkodzeń spowodowanych przez owady lub zwierzęta	Uszkodzenie	Niewielkie
Aby zapewnić regularne rozmieszczenie gałęzi i węzłów, międzywęźla nie mogą być ponad dwukrotnie dłuższe niż ubiegłoroczny przyrost.	Wada	Poważna
Drzewo ma niejednolitą barwę	Wada	Niewielka
Stosunek szerokości do wysokości wynosi 1–1,33 lub 0,3–0,5	Wada	Niewielka
Występowanie wielu pni	Wada	Poważna
Nachylenie przewodnika przekracza 20° od pionu	Wada	Poważna
Przewodnik nie spełnia wymogu dotyczącego długości	Wada	Niewielka
Drzewo nie jest symetryczne, w okółku są mniej niż cztery gałęzie i jednocześnie brakuje międzywęźli, aby ukryć tę wadę.	Wada	Poważna

„Sapin de Noël du Morvan" o wysokości od powyżej 3 m do 15 m

Kryteria	Wady/uszkodzenia	Poważne/niewielkie
Drzewo ma niejednolitą barwę	Wada	Niewielka
Stosunek szerokości do wysokości nie mieści się w przedziale 0,4–0,9	Wada	Poważna
Występowanie wielu pni	Wada	Poważna
Okółki gałęzi i międzywęźla nie są równomiernie rozmieszczone na całej wysokości drzewa i nie są wystarczająco liczne, aby zapewnić dobrą gęstość.	Wada	Poważna
Ogólnie drzewo nie wygląda symetrycznie, a gałęzie nie są prawidłowo rozmieszczone wokół pnia.	Wada	Poważna
Niektóre gałęzie zostały połamane podczas wycinki i transportu	Uszkodzenie	Niewielkie

4.3. *Odstępstwa dotyczące pozyskiwania paszy (wyłącznie w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego objętych chronioną nazwą pochodzenia) oraz ograniczenia dotyczące pozyskiwania surowców (wyłącznie w odniesieniu do produktów przetworzonych objętych chronionym oznaczeniem geograficznym)*

—

4.4. *Poszczególne etapy produkcji, które muszą odbywać się na wyznaczonym obszarze geograficznym*

Działania związane z produkcją choinek z oznaczeniem ChOG (sadzenie, uprawa, znakowanie, wycinka lub wyrywanie) odbywają się na obszarze geograficznym ChOG.

4.5. *Szczegółowe zasady dotyczące pakowania, krojenia, tarcia itp. produktu rolnego, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa*

Pakowanie musi odbywać się na wyznaczonym obszarze geograficznym, aby zapobiec uszkodzeniu produktu podczas wysyłki, a tym samym zadbać o jego utrzymanie w stanie nieuszkodzonym. Opakowanie umożliwia bowiem rozmieszczenie gałęzi wzdłuż pnia, co zapobiega ich splątaniu i zniszczeniu (złamania, utrata igliwia) podczas transportu.

4.6. *Szczegółowe zasady dotyczące etykietowania produktu rolnego, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa*

Drzewa Sapin de Noël du Morvan są oznaczone etykietą zawierającą następujące informacje:

— ChOG „Sapin de Noël du Morvan"

— dane kontaktowe jednostki ds. jakości Excellence Végétale

— nazwa gatunku wprowadzonego do obrotu (nazwa zwyczajowa i łacińska)

— oznaczenie producenta

— wysokość drzewa

5. **Zwięzłe określenie obszaru geograficznego**

Gminy w następujących departamentach:

Côte-d'Or

Aisy-sous-Thil, Bard-le-Régulier, Blanot, Brazey-en-Morvan, Champeau-en-Morvan, Dompierre-en-Morvan, Juillenay, Lacour-d'Arcenay, Liernais, Ménessaire, Molphey, (La) Motte-Ternant, Montigny-Saint-Barthemy, Montlay-en-Auxois, Précy-sous-Thil, (La) Roche-en-Brenil, Rouvray, Saint-Andeux, Saint-Didier, Saint-Germain de Modéon, Saint-Martin-de-la-Mer, Saulieu, Savilly, Sincey-les-Rouvray, Thoisy-la-Berchère, Vianges, Vic-sous-Thil, Villargoix i Villiers-en-Morvan.

Nièvre

Alligny-en-Morvan, Arleuf, Avrée, Bazoches, Blismes, Brassy, Cervon, Chalaux, Château-Chinon (Campagne), Château-Chinon (Ville), Châtin, Chaumard, Chiddes, Corancy, Dommartin, Dun-les-Places, Dun-sur-Grandry, Empury, Fâchin, Fléty, Gâcogne, Gien-sur-Cure, Glux-en-Glenne, Gouloux, Larochemillay, Lavault-de-Frétoy, Lormes, Luzy, Marigny-l'Église, Mhère, Millay, Montigny-en-Morvan, Montreuillon, Montsauche-les-Settons, Moulins-Engilbert, Mouron-sur-Yonne, Moux-en-Morvan, Onlay, Ouroux-en-Morvan, Planchez, Poil, Pouques-Lormes, Préporché, Saint-Agnan, Saint-André-en-Morvan, Saint-Brisson, Saint-Hilaire-en-Morvan, Saint-Honoré-Les-Bains, Saint-Léger-de-Fougeret, Saint-Martin-du-Puy, Saint-Péreuse, Sémelay, Sermages, Vauclaix i Villapourçon.

Saône-et-Loire

Anost, Autun, Barnay, Brion, Broye, (La) Celle-en-Morvan, (La) Chapelle-Sous-Uchon, Charbonnat, Chissey en Morvan, (La) Comelle, Cussy en Morvan, Dettey, Étang-sur-Arroux, (La) Grande-Verrière, Laizy, Lucenay-l'Évêque, Mesvres, (La) Petite-Verrière, Roussillon-en-Morvan, Saint-Didier-sur-Arroux, Saint-Léger-sous-Beuvray, Saint-Nizier-sur-Arroux, Saint-Prix, Sommant, (La) Tagnière, Thil-sur-Arroux i Uchon.

Yonne

Avallon, Beauvilliers, Bussières, Chastellux-sur-Cure, Cussy-les-Forges, Domecy-sur-Cure, Island, Magny, Pontaubert, Quarré-les-Tombes, Saint-Brancher, Saint-Germain-des-Champs, Saint-Léger-Vauban i Sainte-Magnance.

6. **Związek z obszarem geograficznym**

Czynniki naturalne

Związek „Sapin de Noël du Morvan" z obszarem geograficznym wynika ze specyficznej jakości w tym obszarze

Obszar geograficzny „Sapin de Noël du Morvan" wyznacza się na podstawie kryteriów związanych z glebą, klimatem i historią. Obszar ten leży w masywie granitowym Morvan, czyli na północnym krańcu Masywu Centralnego. Wzniesienie regionu stopniowo wzrasta z północy na południe, a najwyższym punktem Morvan jest szczyt Haut Folin mierzący 901 metrów. Średnia wysokość wynosi 600 metrów.

Jeśli chodzi o aktualny stan gleb, na piasku granitowym rozwijają się gleby brunatne kwaśne. Gleby te są ubogie pod względem agronomicznym i charakteryzują się następującymi cechami:

— utwory piaszczysto-mułowo-iłowe

— kwaśne, pH: od 4 do 5

— znaczny niedobór kwasu fosforowego i kationów

— wysoka pojemność wymiany kationów na powierzchni 20 mg/100 g, szybko malejąca wraz ze wzrostem głębokości i spadająca do kilku miliekwiwalentów na poziomie piaszczystym

— zapas wody powyżej 1 mm wody na cm gleby.

W masywie Morvan „zima jest długa i surowa, wiosna nadchodzi późno, a lato jest gorące, ale trwa krótko" (Sirugue, 2008, *Le Morvan, inventaire cartographique des paysages et du patrimoine naturel* [Moran, mapowanie krajobrazów i dziedzictwa naturalnego]). Warunki znacząco się różnią w zależności od roku. Opady są wysokie, a temperatury umiarkowane, często występuje ryzyko mrozu.

Ilość opadów w masywie Morvan może wzrosnąć dwukrotnie z roku na rok. Na pierwszym wyniesionym obszarze, w którym możliwe jest blokownie chmur biegnących od wybrzeża Atlantyku, w masywie Morvan średnia ilość opadów wynosi 1 000 mm rocznie, w rozłożeniu na 200 dni.

Im większe wyniesienie, tym większa ilość opadów: średnio 800 mm rocznie na wysokości 300–400 m i powyżej 1 600 mm rocznie na wysokości powyżej 900 m. Ilość opadów zależy również od pory roku — od marca do października jest bardziej sucho, a od listopada do lutego opady się nasilają.

Średnie temperatury są łagodne ze względu na wpływ mórz. Wahają się od -2 °C do +4 °C zimą i od +10 °C do +25 °C latem. Te średnie wartości maskują jednak szerokie przedziały, czasem przekraczające 20 °C w ciągu jednego dnia. Przymrozki bywają intensywne i zdarzają się bardzo często; dni z przymrozkami jest średnio 100 na rok. Bywa, że w dnach dolin odnotowuje się temperatury nieco poniżej zera w sierpniu.

Czynniki ludzkie

Historycznie idea „choinki" wywodzi się z kultury protestanckiej, zwłaszcza w Niemczech i Skandynawii, gdzie była szeroko rozpowszechniona już w XVI wieku. We Francji tradycja ta rozwinęła się po II wojnie światowej i niemieckiej okupacji, w szczególności w Paryżu. Dzięki bliskim powiązaniom handlowym ze stolicą poprzez transport rzeczny w regionie Morvan wykorzystano potencjał tego nowego popytu w okresie, gdy uprawiano drzewa, ale poza tym sytuacja rolnictwa była trudna. Drzewa świerkowe pochodzące z wycinki lasów wysyłano na rynek paryski.

Szybko rósł popyt i drzewa pochodzące z wycinki lasów nie zaspokajały już potrzeb. Wówczas zapoczątkowano uprawę choinek, w obecnie znanej formie, a jej rozwój szybko postępował. Coraz więcej właścicieli działek leśnych wykorzystywało tę okazję, traktując to jako dodatkowe źródło dochodu lub główną działalność. Rolnicy w regionie Morvan również dywersyfikowali swoją działalność i uprawiali choinki na najbardziej wymagających działkach rolnych, które nadawały się pod uprawę choinek.

Blisko pięć pokoleń producentów stopniowo udoskonalało techniki uprawy. Wiedzę fachową stopniowo gromadzono i przekazywano kolejnym pokoleniom. Począwszy od sadzenia, wszystkie etapy produkcji choinek odbywają się w masywie Morvan. Niektóre szkółki specjalizują się również w hodowli sadzonek, chociaż na tę chwilę producenci na tym obszarze nadal nie mogą być w pełni niezależni. Utworzono cały sektor, a wiele przedsiębiorstw działa w obszarze związanym z uprawą choinek, np. producenci drewnianych stojaków, dostawcy materiałów do produkcji, maszyn itp.

Specyfika produktu

Charakterystyczne cechy „Sapin de Noël du Morvan":

— zrównoważony i symetryczny kształt z pojedynczym, prostym pniem;

— regularne i gęste gałęzie z prostym i proporcjonalnym przewodnikiem;

— jednolita barwa całego drzewa: ciemnozielona w przypadku świerka i jodły kaukaskiej oraz niebieskozielona w przypadku jodły szlachetnej;

— dobry poziom świeżości, choinka po wycince nie traci igliwia.

Związek przyczynowy

Położenie geograficzne wzgórz Morvan, ich gleby i klimat, zapewniają idealne warunki do uprawy tych drzew. Producenci hodują choinki na tym granitowym masywie Burgundii od prawie stulecia. Ich wiedza fachowa, w połączeniu z warunkami geograficznymi, pozwala uzyskać drzewa wysokiej jakości. Wiedzę fachową producentów widać w sposobie przycinania w całym okresie życia drzew: usuwanie podwójnych przewodników, przerzedzanie u podstawy, zwiększanie zagęszczenia poprzez przycinanie boczne, a nawet usuwanie pąków. To właśnie producent na podstawie swojego doświadczenia dokonuje selekcji i stosownie oznacza poszczególne drzewa.

Do producentów należy również kwestia wdrożenia praktyk przyjaznych dla środowiska w związku z położeniem w regionalnym parku przyrodniczym Morvan (Parc Naturel Régional du Morvan). W celu zachowania ekosystemu masywu Morvan, w szczególności gleb, zakazana jest uprawa drzew w blokach glebowych. Ma to zapobiec utracie i ubożeniu gleby w masywie Morvan. Do uprawy drzew doniczkowych wykorzystuje się kompost. Ponadto to środowisko geograficzne sprzyja uprawie bardzo dużych drzew. Zgromadzono duży zasób wiedzy na temat zarządzania drzewami, co doprowadziło do wyznaczenia działek do uprawy bardzo dużych okazów. Na przestrzeni lat i wycinek producenci wybierają drzewa, które mają urosnąć do bardzo dużych rozmiarów.

Drzewa rosną w umiarkowanym tempie ze względu na stosunkowo ubogie gleby. Są jednolite i mają gęsto rozmieszczone okółki. Gęstość można zwiększyć za pomocą odpowiednich technik przycinania. Jakość „Sapin de Noël du Morvan" wynika w szczególności z jego odporności.

Odporność na przymrozki to efekt aklimatyzacji do warunków, gdy dni stają się krótsze, a temperatury jesienią spadają poniżej 5 °C. Intensywność tego procesu nasila się, gdy temperatury spadają tuż poniżej zera. Temu zjawisku bardzo sprzyjają trudne warunki klimatyczne typowe dla masywu Morvan.

Te warunki sprawiają, że drzewa wchodzą w stan spoczynku na bardzo wczesnym etapie, jeszcze przed wycinką. Stan spoczynku ma szczególnie korzystny wpływ na utrzymywanie igliwia i koloru wraz z upływem czasu. Na zachowanie świeżości pozwala również późna wycinka lub późne wyrywanie drzew.

Masyw Morvan jest obecnie największym regionem uprawy choinek we Francji, obejmującym 1 500 hektarów plantacji. Co roku ok. 100 producentów produkuje około 1,2 mln choinek. Jest to efekt wyjątkowej wiedzy fachowej producentów i unikalnej synergii uzyskiwanej poprzez łączenie zasobów.

Z ekonomicznego punktu widzenia działalność ta ma zasadnicze znaczenie dla tego regionu wiejskiego w niekorzystnym położeniu. Co cztery lata w czerwcu odbywają się targi drzew „Sapin Expo" w miejscowości Saulieu. Obecnie jest to bardzo ważne wydarzenie dla wszystkich specjalistów z sektora choinek z regionu Morvan i innych miejsc.

Drzewo „Sapin de Noël du Morvan" stało się ważnym symbolem regionu. Zdobi najbardziej prestiżowe miejsca w Paryżu, takie jak Senat i Opera Paryska. Od wielu lat Francuskie Stowarzyszenie Naturalnych Choinek (Association Française du Sapin de Noël Naturel, AFSNN) ozdabia jodłą kaukaską główny dziedziniec Pałacu Elizejskiego i jest to piękna wizytówka regionu Morvan.

Odesłanie do publikacji specyfikacji oznaczenia geograficznego:

https://extranet.inao.gouv.fr/fichier/CDCSapinNoelMorvan-250702.pdf